

PREVENTIVNÍ STRATEGIE ŠKOLY

Platnost od: 26. 1. 2021

Zpracoval: Mgr. Markéta Frantová + O. Hynek

Účinnost od: 1. 2. 2021

Schválil: Mgr. Ondřej Hynek, DiS.

Kontrolou/aktualizacemi pověřen:

Projednáno na pdg. radě: 11. 2. 2021

CITÁT:

**„Svět nebude zničen zlými, ale těmi, kdo se na ně dívají,
aniž by cokoliv udělali.“**

Albert Einstein

obsahuje:

**DLOUHODOBÉ CÍLE V RÁMCI PREVENTIVNÍ STRATEGIE
STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI
PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ
KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY V RÁMCI PREVENTIVNÍ STRATEGIE
PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY (obecná část)
PPŠ - KONKRÉTNÍ CÍLE A PROGRAM PRO AKTUÁLNÍ ŠKOLNÍ ROK**

Součástí předpisu jsou následující přílohy:

V Hradištku dne 26. 1. 2021

Zpracovali

Schválil

.....
Mgr. Markéta Frantová a Mgr. Ondřej Hynek, DiS.

.....
Mgr. Ondřej Hynek, DiS.

metodik prevence a. ředitel školy

ředitel školy

revize/aktualizace (datum, podpis):

Obsah

Obsah	2
Úvodní ustanovení	4
Kontaktní údaje	5
Slovo úvodem	6
Podpůrný tým - školní poradenské pracoviště	6
Participující organizace	7
Dlouhodobé cíle v rámci preventivní strategie školy	8
Strategie předcházení školní neúspěšnosti	10
Podpůrné aktivity	11
Vhodné podpůrné aktivity pro celý sbor	11
Vzdělávání	11
Pedagogové	11
Spolupráce s rodiči	12
Dokumentace a evidence	12
Podpůrné zdroje, aktivity a náměty ke kontinuální preventivní práci učitele (odkazy)	13
Další zdroje informací a kontaktů	14
Ředitel školy	17
Školní metodik prevence	17
Žákovský parlament a Školská rada	17
Individuální pedagogické intervence	17
Evaluace preventivní strategie a preventivního programu	18
Program proti šikanování	19
KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY V RÁMCI PREVENTIVNÍ STRATEGIE	23
Co dělat, když:	24
15.1.1 Jsem svědkem fyzických nebo slovních útoků, mám podezření na šikanu	24
15.1.2 Je-li žák v ohrožení života:	25
15.1.3 Žák se ocitl v krizové životní situaci	25
15.1.4 Jsem svědkem výbuchu skupinového násilí při pokročilé šikaně	25
15.1.5 U žáka byly nalezeny dovolené drogy :	26
15.1.6 Na půdě školy byly nalezeny látky, které pracovníci školy považují za omamné nebo psychotropní nebo vybavení k jejich užívání :	27
15.1.7 U žáka zadrželi pracovníci školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní	28
15.1.8 Žák se svěřil s tím, že užívá drogy :	28

15.1.9 Škola zjistí, že v místě kde sídlí, lze sehnat drogy :	28
15.1.9 Mám podezření na poruchy příjmu potravy u žáka :	29
15.1.10 Máme ve třídě žáka s PAS	29
15.1.11 U žáka/žákyně byly zaznamenány znaky sebepoškozování:	29
15.1.12 Dítě ohroženo školním neúspěchem	30
15.1.13 Ohrožení školy rizikovou situací	30
Psychologické krizové minimum pro pomáhajícího člověka - POMŮCKA PRO PEDAGOGY VE VYPJATÉ SITUACI KRIZOVÉ INTERVENCE	31
Preventivní program školy	32
Programy podléhající komplexní preventivní práci – specifická prevence	32
Prevence na 1. stupni	32
Prevence na 2. stupni a participující společnosti	32
Diagnostika školní třídy	33
Specifická prevence v rámci ŠVP	34
Nespecifická prevence	35
Konkrétní cíle v oblasti prevence pro aktuální školní rok – preventivní program školy 2020/21	36
Přílohy	38

1 Úvodní ustanovení

Při zpracování dokumentu bylo postupováno dle platné legislativy, dle strategií MŠMT, dle metodických pokynů MŠMT ČR a dokumentů informativní povahy.

- 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- 56/2004 Sb. Zákon o pedagogických pracovnících
- 317/2005 Sb. Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- 14 423/1999-22 Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance;
- 10 194/2002-14 - Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví;
- 25 884/2003-24 – Informace pro odbory školství krajských úřadu, předškolní zařízení, školy a školská zařízení. Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané;
- 11691/2004-24 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu;
- 20006/2007-51 Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních;
- 24 246/2008-6 Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- prevence sebepoškozování

a

- vyhl. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách
- školského zákona a souvisejících předpisů

Veškeré i další metodické pokyny jsou dostupné na webu MŠMT.

Též jsou umístěny ve sborovně školy (fyzicky i elektronicky) a slouží jako rozšiřující dokumentace preventivní strategie školy.

2 Kontaktní údaje

Aktuální kontaktní údaje jsou součástí dokumentace školy dostupné na webových stránkách školy a nástěnkách školy.

Obecné kontakty pro oblast prevence:

Vedení školy:

reditel@zshradistko.cz

zastupce@zshradistko.cz

vedvych@zshradistko.cz

Metodik prevence: metprev@zshradistko.cz,

Výchovný poradce: vychpor@zshradistko.cz,

Školská rada: skolskarada@zshradistko.cz

3 Slovo úvodem

Cílem školní preventivní strategie je zajištění dlouhodobých i krátkodobých cílů v rámci preventivních aktivit škol, které dlouhodobě pomáhají nastavit prevenci sociálně nežádoucích jevů, a další dílčí kroky a aktuální cíle preventivního programu školy pro daný školní rok, a to jak z pohledu žáka, tak třídy a celé školy.

Krizový plán naopak popisuje způsoby jednání a postupy při výskytu sociálně nežádoucího chování ve škole. Jestliže vnímáme preventivní program zejména jako součást primární prevence, krizový plán je pak v rovině sekundární, příp. terciární prevence.

Preventivní strategie jako komplexní pohled na prevenci školy je vyhodnocována školním metodikem prevence, příp. revidována, doplňována a aktualizována. 1x ročně dochází k vyhodnocení dílčích částí, zejména pak PPS, celkové vyhodnocení se provádí v delším časovém úseku nebo na základě průběžného vyhodnocení dílčích částí. Tím dochází k celkovému rozvoji preventivní strategie Základní školy Hradištko, okres Praha-západ, Školní 33, 252 09 Hradištko.

4 Podpůrný tým - školní poradenské pracoviště

Ve škole působí tzv. podpůrný tým složený z pracovníků školního poradenského pracoviště.

Podpůrný tým působí jako metodický orgán na bázi širšího vedení školy.

Náplní je zejména působení v oblasti specifických vzdělávacích potřeb a v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů.

Složení podpůrného týmu k datu poslední revize/aktualizace:

Škola: Základní škola Hradištko, okres Praha-západ

Ředitel školy: Mgr. Ondřej Hynek, DiS.

Zástupce ředitele: Mgr. Petra Dvořáková, Mgr. Pavla Trunečková

Školní metodik prevence (ŠMP): Mgr. Markéta Frantová

Výchovný poradce: Bc. Zuzana Brožová

Speciální pedagog: Mgr. Katuše Mlíková

Kariérový poradce: Mgr. Jana Kopřivová

Vedoucí vychovatelka: Bc. Jitka Minaříková

Koordinátor asistentů pedagoga: Eva Vítková

Podpůrný tým se schází přibližně 1x za 1-2 měsíce.

Řeší aktuální či dlouhodobé záležitosti. Vyjadřuje se ke strategickým úkolům školy, poskytuje zpětnou vazbu z terénu, zpracovává širší pohled na situaci ve škole.

5 Participující organizace

Dlouhodobě spolupracujeme s institucemi (typu):

- ŠPZ - PPP
**Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje,
Šenflukova 220, Jílové u Prahy**
- SVP
SVP Modřany
- Další státní instituce
**Základní a mateřská škola Slapy, Slapy 50
OÚ Hradištko
Knihovna Hradištko**
- PČR
Police ČR, místní oddělení Hradištko
- OSPOD
OSPOD a kurátoři pro mládež MěÚ Černošice
- Zdravotnictví
**MUDr. Renata Zachová, Štěchovice
MUDr. Adéla Petrů, Davle
MUDr. Tomáš Gavlas, Štěchovice**
- Školní psycholog
aktuálně neobsazeno
- NNO
**Magdaléna, o. p. s.
CSS Hvozdy, o. p. s.
SDH Hradištko
TJ Slavoj Hradištko
Madio, z. s.
Socioklima on-line**
- Ostatní
**Linka bezpečí : 116 111 telefonická pomoc dětem
Linka důvěry Riaps : 222 586 768**

6 Dlouhodobé cíle v rámci preventivní strategie školy

Cíle zaměřené na žáky školy

- Informovanost všech žáků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Pečlivé sledování a odmítání všech protispolečenských jevů.
- Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- Propojení aktivit primární prevence do výuky.
- Obohacení výuky programově zaměřenými projekty.
- Pokračování v aktivitách, které povedou ke zvýšení odolností dětí vůči rizikovému chování – programy proti kouření, řešení netolismu, projektové dna zaměřené na podporu odmítání rizikových projevů chování
- Vedení žáků ke zdravému sebevědomí, ke správnému stanovení reálných cílů, ke zvládnutí zátěžových situací a řešení problémů bez pomoci léků a jiných návykových látek, budovat postoje k odmítání alkoholu, cigaret a jiných návykových látek
- Zaměřit se více na prevenci tabakismu a prevenci záškoláctví, prevenci před poruchami příjmu potravy a před sebepoškozováním
- Vést žáky k obraně před manipulací, vést je k odmítání rizikových vrstevnických part

Cíle zaměřené na pedagogy školy

- Seznámit s preventivní strategií a souvisejícími dokumenty všechny vyučující.
- Motivování ostatních učitelů ke spolupráci na programu.
- Pravidelné schůzky podpůrného týmu k prevenci a řešení rizikového chování žáků.
- Průběžné hledání žáků více ohrožených z hlediska RCH – informovat o těchto žácích a společně hledat a zvolit vhodný přístup k takovým žákům a usilovat o jednotu postojů
- Využívání knihovny, založené pro potřeby pedagogů a její stálé rozšiřování.
- Aktivní účast pedagogických pracovníků a vedení školy na akcích a projektech MPP.

- Proškolení pedagogického sboru v oblasti prevence šikany a šikanování, vzdělávání pedagogů v oblasti vedení podpůrného rozhovoru s žáky, rodiči, kolegy (v duchu „win-win“)
- Hledání finančních prostředků pro oblast prevence RCH, vyhledávání a zapojení se do projektových aktivit .
- Zapojení pedagogů do tvorby strategie.

Cíle zaměřené na rodiče žáků školy

- Aktivní spolupráce s rodiči žáků, informovat rodiče o programu a motivovat je ke spolupráci
- Nabídka akceptovatelné poradenské služby pro žáky i jejich rodiče, případně zprostředkování kontaktu s odborníky.
- Kontaktní spolupráce rodičů s výchovným poradcem a metodikem prevence, informační nástěnka ve vestibulu školy.
- Individuální pohovory s rodiči dle zájmu rodičů nebo v případě řešení již vzniklého problému.
- Informování rodičů na skupinové třídní schůzce na začátku roku o stanovených postupech řešení při výskytu RCH, včetně upozornění na případná výchovná opatření.
- Den otevřených dveří pro rodiče žáků školy jako možnost seznámit se blíže se vzdělávacím prostředím.
- Semináře pro rodiče z oblasti rizikových projevů chování.

7 Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Za školní neúspěch považujeme situaci, kdy žák bez ohledu na poskytnutá podpůrná opatření různého stupně nenalézá oporu pro vlastní vize budoucího uplatnění v systému školství či na trhu práce, nebo situaci, kdy žák má velmi zúžený výběr vlastního uplatnění a ztrácí z pohledu vlastního či rodinného perspektivu budoucího uplatnění.

Za žáky ohrožené školním neúspěchem považujeme žáky s projevy nebo diagnózou rizikového nebo sociálně nežádoucího chování, žáky ze sociálně-ekonomicky slabého zázemí, žáky v aktuálně rizikových životních situacích, žáky se slabým prospěchem, žáky se specifickými vzdělávacími potřebami.

Za základní prevenci je považována včasná identifikace žáka ohroženého školním neúspěchem a nabídka poskytnutí různých druhů podpůrných opatření (individualizace, PLPP, IVP aj.)

Dalším aspektem prevence je profesionální vztah a kontakt s rodiči žáka, osobní konzultace, objektivní zpětná vazba na vzájemných schůzkách (žák-rodič-učitel), nabídka odborné pomoci, doporučení spolupráce s dalšími poradenskými zařízeními.

K tomuto vztahu patří i rozvoj a nabídka kariérového poradenství v rámci školy zaměřené zejména na podporu takových žáků.

Ke strategiím prevence školní neúspěšnosti patří také průběžné vzdělávání pedagogů, rozvoj pozitivních sociálních vazeb mezi žáky, rozvoj zdravých postojů a náhledů na svou situaci.

Za žáka ohroženého školním neúspěchem sice považujeme žáka se slabším prospěchem obecně. V takovém případě však vedeme žáka k objektivnímu zhodnocení vlastních schopností a dovedností a ve spolupráci s rodiči nabízíme možnosti budoucího uplatnění a seberealizace. Vedeme žáka k tomu, že vlastní uplatnění a možnost seberealizace, hledání a naplnění vlastního potenciálu je úspěšným zvládnutím školní docházky bez ohledu na závěrečnou klasifikaci. Vedeme žáka k budování zdravého sebevědomí. Tyto strategie uplatňujeme v obecném pedagogickém procesu.

Poskytujeme možnost doučování žákům ohrožených školním neúspěchem, zpravidla financovaného z jiných zdrojů (kupř. fondy ESF aj.).

8 Podpůrné aktivity

8.1 Vhodné podpůrné aktivity pro celý sbor

Debriefing – společné sdílení zážitku, tzv. pročištění se ("Jaký jsme měli dnes den"..)- očištění se před odchodem na domů, před volnými dny (Vánoce, prázdniny atd. nenosit si problémy domů)

Intervize – rozbor jednotlivého problému (při výuce; řešení s dítětem...) nebo náslech v hodině u kolegy „jak to dělá kolega s problémovou třídou“, uskutečňujeme pod vedením ext. školního psychologa

Supervize – v rámci společných sezení „na zakázku“, pod vedením školeného psychologa, v našich podmínkách se jedná spíše o intervize /viz výše/

Týmování sborovny – rozdělení si „úloh, rolí“ ve sboru ... „co má kdo dělat, když se ve škole stane“ jakýkoliv problém z oblasti rizikového chování

Prevence syndromu vyhoření - měl by zajišťovat management školy, po domluvě s ostatními občas společné akce, dobré klima v týmu ...

8.2 Vzdělávání

Celý učitelský sbor využívá v nabídce DVPP školení zaměřující se na vedení třídnických hodin,... (etickou výchovu, komunikaci učitel-žák, učitel – učitel, klima školy, ale též efektivní komunikace s rodiči, prevence, třídnické hodiny atp.).

Vedení školy vytváří prostor a organizuje vzdělávání sboru zaměřené na prevenci.

Škola odebírá časopisy Prevence, Dingir, Rodina a Škola a Třídní učitel, v nichž každý učitel může hledat náměty pro práci se třídou a preventivní aktivity.

8.3 Pedagogové

Po celou dobu školního roku provádějí pedagogové mapování klimatu třídy, oznamují svá zjištění metodikovi prevence. Pedagogové spolupracují na prevenci rizikových projevů chování (RPCH) s rodiči, nový třídní učitel realizuje motivační schůzky, na které navazují další tripartity. Ty mohou být koncipovány jako rozvojové, kde si dítě samo určí, v čem se chce posunout, rozvíjet. Dále si pedagogové zvou rodiče v případě potřeby na individuální pohovory. Z každého setkání je pořízen záznam o pohovoru.

Třídní učitel realizují týdně třídnické hodiny, Pokud třída absolvuje preventivní program, je vždy přítomen třídní učitel, který podá metodikovi prevence ve spolupráci s realizátory programu zprávu.

Dále pedagogové minimálně jednou za školní rok realizují hospitaci u jiného kolegy, případně u kolegy ve třídě, s níž nastává problém. Výsledkem by pak měla být koordinace výukových a výchovných metod.

Je snaha posílit a zefektivnit komunikaci učitel-žák, a to jak o výchovných postupech, tak o učebních výsledcích žáka. Učitel by měl také vysvětlit žákovi postupy, které volí tak, aby s nimi byla srozuměna celá třída.

8.4 Spolupráce s rodiči

Základním pilířem je nastavení komunikace mezi školou a rodiči. Ta se uskutečňuje zejména skrze školní informační systém (Edookit), třídními schůzkami a společnými individuálními schůzkami ve složení žák-rodič-učitel, jejichž posláním je hlavně společné setkání, podpora žáka a rodiče a možnost kvalifikované zpětné vazby vedoucí k pozitivnímu rozvoji žáka v rámci procesu, ve kterém rodič působí jako odborník na své dítě a učitel jako odborník na vzdělávání a pedagogickou práci obecně.

Škola podporuje budování vztahů s rodiči také formou celoškolských aktivit, k nimž jsou rodiče zváni: dýňobraní, vánoční jarmark, (ne)loučení se školou.

8.5 Dokumentace a evidence

Pro evidenci, monitoring, vyhodnocování a nastavení opatření škola používá zejména

Záznamy o činnostech

- pedagogický deník třídy
- zprávy a zápisy z pdg. rad, příp. jiné
- katalogový list žáka (evidence dokumentace žáka, hodnocení a vých. opatření) - Edookit
- záznamy o šetření s nastavenými opatřeními

Záznamy o pohovoru a schůzkách s rodiči a žáky vč. dohodnutých zásad, cílů či opatření

Individuální vzdělávací plán

Plán pedagogické podpory

Individuální výchovný plán

Výchovná opatření

Metodické pokyny jsou uloženy ve sborovně školy, příp. dostupné na školním společném disku, a dále na webových stránkách MŠMT, příp. dalších organizací (www.osprch.cz)

8.6 Podpůrné zdroje, aktivity a náměty ke kontinuální preventivní práci učitele (odkazy)

Odkazy na materiály použitelné v rámci výuky:

- <http://2018.antifefest.cz/#pravidla>
celorepubliková soutěž (žáci ZŠ a SŠ natáčejí krátká videa o rizikových jevech; může se přihlásit třídní kolektiv)
- <https://www.youtube.com/watch?v=iUj2OHLAG3w>
8minutové video, které upozorňuje na sexuální násilí při návštěvách diskoték atp. - příběh ukazuje, k čemu může dojít a kdo všechno tomu může svým chováním zabránit či předejít; video v AJ, ale pochopitelné
- <https://www.youtube.com/watch?v=oQbei5JGiT8>
o dobrovolnosti pohlavního styku - vtipně zpracováno jako metafora, nutná znalost angličtiny; (cca od 8. třídy?)
- <http://www.profem.cz/>; <https://www.bkb.cz/>
kontakty pro oběti trestných činů (domácí násilí, sexuální násilí, trestné činy), kde lze také hledat různé informace, definice
- https://www.youtube.com/watch?time_continue=105&v=UKvnhqSOR4g;
kampaň Řekni ne! / Say no! Policie ČR; video proti online zneužívání dětí (názorně ukazuje, proč neposílat nikomu své fotky...)
- <http://www.policie.cz/clanek/rady-policie-cr-a-informace-o-prevenci-143872.aspx>
- www.youtube.com/playlist?list=PL7q4z0ZRpaLByRs-B9_NUebZ030wZsdme
preventivní videa
- [e-bezpeci.cz \(http://www.e-bezpeci.cz/\)](http://www.e-bezpeci.cz/)
národní projekt prevence rizikového chování v on-line prostředí;
- <https://poradna.e-bezpeci.cz/>
- <http://www.kpbi.cz/>
projekt Kraje pro bezpečný internet
- https://www.youtube.com/embed/sUpGHM_Adxo
krátké lekce a videa (seriál Zkroť net. Hned!)
- <https://www.alkoholpodkontrolou.cz/>
téma zneužívání alkoholu
- **JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH**

8.7 Další zdroje informací a kontaktů

Vybrané kontakty:

Anima (péče o rodiny závislých), tel.: 224 968 238

Anonymní linka DROGY, tel.: 974 861 717, mail.: drogam.stop@seznam.cz

Antidiskriminační linka – linka pro menšiny (Romové, cizinci...) a oběti diskriminace, tel.: 257 329 667

Azylový dům Mokrovrata, Charita

Bezplatná linka AIDS pomoci nejen pro nemocné, tel.: 800 800 980, nonstop

Bezplatné linky důvěry pro seniory, tel.: 800 200 007, 800 157 157, nonstop

Bílý kruh bezpečí – poradna pro oběti trestných činů, Duškova 20, Praha 5, tel.: 257 317 110

Centrum krizové intervence: tel.: 284 016 666, non stop

Detox Nemocnice pod Petřínem, tel.: 257 197 148

Dětské krizové centrum, V Zápolí 1250, Praha 4, tel.: 241 481 149, nonstop

Drop in linka pro ohrožené drogou, tel.: 222 221 431, nonstop

HELP LINE AIDS, tel.: 800 144 444, 234 118 584

Internetová poradna – Šikana: www.minimalizacesikany.cz, www.protisikane.cz

Krizové centrum pro studenty: tel.: 283 880 816

Krizová linka bezpečí pro děti i dospělé, tel.: 241 484 149

La strada(týrané ženy), tel.: 222 707 171

Linka AGUA VITAE (ženy v tísni), tel.: 800 108 000

Linka bezpečí, tel.: 116 111, www.linkabezpeci.cz, nonstop pomoc dětem v tísni - BEZPLATNĚ

další služby: Rodičovská linka, tel.: 840 111 234

Linka vzkaz domů, tel.: 116 111 (děti na útěku)

E-mailová poradna - pomoc@lin-kabezpeci.cz

Chat Linky bezpečí - chat.lin-kabezpeci.cz

Linka bezpečí ONLINE - www.pomoc-online.cz (možnost ohlásit zneužívání dětí při komunikaci na internetu)

Linka DONA (domácího násilí), tel.: 251 511 313, www.donalinka.cz, nonstop

Linka důvěry a psychologické pomoci, tel.: 377 462 312, nonstop

Linka důvěry RIAPS, tel.: 222 580 697, nonstop

Linka pomoci SAP (Společnost AIDS pomoc), tel.: 224 814 284

Linka pomoci, nádorová onemocnění, tel.: 800 180 880

Linka proti bolesti, středa 16,00-19,00 hod., tel.: 266 199 571

Nadace Naše dítě, www.nasedite.cz/cs/home

Národní linka prevence AIDS: tel.: 800 144 444

Poradenská linka K-CENTRUM: tel.: 283 872 186, www.sananim.cz

Poradenská linka PREV-CENTRUM: tel.: 233 355 459

Poradenská linka Společnosti pro studium sekt a nových nábož. směrů: tel.: 257 314 646, 777 143 001

Pomoc a podpora osobám s poruchou příjmu potravy - Anabell Praha, tel.: 848 200 21

Poradna pro dětské oběti násilí RŮŽOVKA, Ruská 87, Praha 10, tel.: 272 736 263

Poradna pro osoby bez přístřeší, Karolíny Světlé 7, Praha 1, tel.: 224 239 449

Poradna při finanční tísní, tel.: 800 722 722, www.financnitisen.cz

SOS centrum Diakonie, tel.: 222 521 912, 777 734 173

Středisko pro mládež a rodinnou terapii, tel.: 224 911 364 (klienti od 6 let)

Tísňová linka pro neslyšící, tel.: 603 111 158 (SMS)

Vybrané webové stránky:

www.drogy.info

www.bezpecnyinternet.cz/

www.seznamsebezpecne.cz

www.bezpecne-online.cz/

www.bezpecne-online.cz/internetova-poradna/

www.i-bezpecne.cz/

www.pomoc-online.cz/

www.horkalinka.cz/

www.linkabezpeci.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.osprch.cz

www.sikana.cz

www.internetporadna.cz

www.napisnam.cz

Příklady organizací zaměřených na problematiku PAS

Národní ústav pro autismus, z.ú., <http://www.praha.apla.cz/>

Občanské sdružení poskytující podporu osobám s PAS,

<http://www.zasklem.com/>

RAIN-MAN, sdružení rodičů a přátel dětí s autismem (spolek), Ostrava,

<http://www.rain-man.cz/>

Rett Community, Spolek rodičů a přátel dívek s Rettovým syndromem,

<http://www.rett-cz.com/>

Křesadlo HK, Centrum pomoci lidem s PAS, z.ú.,

<https://www.kresadlohk.cz/>

Centrum Terapie Autismu, <http://www.cta.cz/o-nas/>

Jdeme autistům naproti - Olomouc o.s." ve zkratce JAN - Olomouc o.s. ,

<http://www.jan-olomouc.cz/>

AUT – Spolek rodičů dětí s PAS,

<http://autistickaskola.cz/cs/podporujinas/organizace/aut-spolek-rodicu-deti-s-pas/>

Občanské sdružení ProCit, z.s., <http://www.autismusprocit.cz/>

Základní vybavení knihovny v oblasti prevence

Kolář, M. - Bolest šikanování

Kolář, M. - Nová bolest šikanování

Miovský, M. - Prevence na školách (soubor knih)

aj.

časopisy:

Prevence

Třídní učitel

Učitelský měsíčník

Rodina a škola

Učitelské noviny

Dingir

9 Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence RPCH. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Schvaluje vzdělávání pedagogů. Jedná se o systémové kroky, které mohou pomoci předcházení šikany v souvislosti s inkluzí.

10 Školní metodik prevence

Je garantem plnění preventivní strategie ve škole. Provádí její evaluaci, metodicky vede ostatní pedagogy, příp. pracovníky školy. Intenzivně spolupracuje s ředitelem a vedením školy. Bez prodlení předává dílčí reporty o činnosti, které probíhají v rámci preventivního programu a krizového plánu školy. Předkládá návrhy na opatření jednotlivých situací, návrhy na vzdělávací aktivity v oblasti prevence, vyhodnocuje dopady těchto aktivit v rámci školy. Přestože organizačně nepůsobí jako vedoucí pracovník, je zástupcem ředitele pro oblast prevence rizikového chování a sociálně nežádoucích jevů na škole. Spolupracuje v rámci podpůrného týmu a odborně se vyjadřuje k ostatním opatřením a aktivitám školy se stanovením dopadu na rozvoj sociálně nežádoucích jevů a rizikového chování u žáků školy.

11 Žákovský parlament a Školská rada

Ve škole pracuje žákovský parlament pod vedením pověřeného pedagoga. Parlamentu může být poskytnuta odborná pomoc participujících společností.

Schází se přibližně jednou měsíčně. Shromažďuje podněty zástupců tříd k chodu školy a k celkovému klimatu ve škole i třídách. Žákovský parlament bude zveřejňovat své připomínky na přístupných místech pro žáky i učitele školy (nástěnka, šk. časopis).

Školská rada je zákonem danou platformou, která kontroluje práci ředitele školy a školy. Přijímá podněty rodičů a žáků. Schází se minimálně dvakrát ročně. Vyjadřuje se a schvaluje některé dokumenty školy. Její činnosti se řídí školským zákonem (§ 168).

12 Individuální pedagogické intervence

Veškerý pedagogický personál je povinen dodržovat postupy v preventivní strategii školy, preventivním programu, krizovém plánu, školním řádu i v ostatních vnitřních předpisech školy a zákonných předpisech České republiky.

Krizový plán stanoví blíže postupy pro krizovou intervenci v rámci školy. Krizový plán stanoví obecně i konkrétně jednotlivé kroky pro případ výskytu sociálně nežádoucích jevů v rámci školní docházky.

13 Evaluace preventivní strategie a preventivního programu

Evaluaci provádí školní metodik prevence 1x ročně. Evaluace je součástí výroční zprávy školy.

Evaluace se zaměřuje na plnění preventivního programu a evidenci situací, při nichž bylo postupováno podle krizového plánu školy, příp. preventivní strategie.

Oblasti evaluace

- 1) Zpráva- vyhodnocení preventivních aktivit v rámci školy v daném školním roce. Návrhy a přijatá opatření z dílčích vyhodnocení. Provedená školení. Stručný popis aktivit v daném školním roce. Zapojení dalších pracovníků.
- 2) Revize aktivit školy a návrhy na její úpravy.
- 3) Evaluace činnosti školního metodika prevence.
- 4) Evidence situací významnějšího charakteru, při kterých došlo k použití krizového plánu školy, dopady těchto situací na další činnost školy, přijatá opatření a návrhy na další opatření. Zapojení dalších pracovníků.

14 Program proti šikanování

Škola má vytvořený program, ve kterém zajišťuje péči o klima třídy i školy, **minimalizuje rizikové chování dětí**. Nabízí aktivity tak, aby se žáci mohli realizovat v širokém spektru činností, nacházeli smysluplné využití volného času.

KAŽDÝ UČITEL:

1. se v této oblasti vzdělává
2. mapuje situaci ve třídě – je všímavý ke třídě v jejím chování, využívá dotazníků (jejich vhodnost konzultuje s metodikem prevence, zejména vhodnost sociogramů) , zve třetí subjekt, aby mohl být nezávislým pozorovatelem třídy
3. dodržuje společný postup při řešení všech stádií šikanování – viz Krizový plán, Preventivní program školy (zpracováno dle metodického pokynu MŠMT), úzce spolupracuje s metodikem prevence
4. o všem je informováno vedení školy

KONTAKTY:

- metprev@zshradistko.cz – metodik prevence
- jprijmeni@zshradistko.cz - kontakt na třídní učitele
- vychpor@zshradistko.cz - kontakt na výchovného poradce
- reditel@zshradistko.cz, zastupce@zshradistko.cz, vedvych@zshradistko.cz,
- skolskarada@zshradistko.cz

PREVENCE ŠIKANY PROBÍHÁ:

1. v třídních hodinách – třídní učitel s žáky mluví, věnuje se vztahům ve třídě, připravuje pro ně aktivity na podporu zdravého klimatu ve třídě
2. ve výuce - na zdravém klimatu pracuje každý vyučující, o případných rizikových projevech chování informuje třídního učitele, případně metodika prevence
3. ve školních i mimoškolních programech – každý učitel využívá spolupráce s jinými organizacemi,
4. v rámci ochranného režimu, který zajišťuje školní řád, dohledy učitelů, atd.

5. ve spolupráci s rodiči – Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se na nás obraťte (na třídního učitele, školního metodika prevence či ředitele školy). Využít můžete i elektronickou komunikaci (edookit, mail)

POKUD EXISTUJÍ OBAVY Z OSOBNÍHO JEDNÁNÍ, MAILY MŮŽE VYUŽÍVAT I DÍTĚ.

Vaši informaci budeme brát velmi vážně a situaci budeme odborně a bezpečně řešit.

6. v rámci školních poradenských služeb;
7. ve spolupráci se specializovanými zařízeními;

ŠKOLA SE ŘÍDÍ ZÁKLADNÍM STANOVENÝM POSTUPEM PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY:

- **Rozhovor s informátory a oběťmi**
- **Nalezení vhodných svědků**
- **Klasifikování závažnosti šikany a rozpoznání, zda nejde o neobvyklou formu šikanování**
- **Individuální, případně i konfrontační rozhovory se svědky**
- **Ochrana oběti**
- **Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi**
- **Výchovná komise**
- **Rozhovor s rodiči oběti**
- **Práce s celou třídou**

<p>1. Stádium - ostrakizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Začíná tím, že někdo ve třídě poukáže na málo oblíbeného, nejméně vlivného, přehlíženého ... jedince. ▪ Vyvolává otázku PROČ? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proč mě nemají rádi? Proč mě nevezmou mezi sebe? ▪ Proč mě nesnášejí? Proč za nimi nemůžu přijít? ▪ Proč zmlknou, když přijdu já? Proč? ▪ Je těžko pozorovatelné, protože se stává „normou“. <p><u>Učitel jako spouštěč</u>, rizikový faktor: „Nežaluj, to se nedělá.“ „Vyřidte si to sami.“ kolektivní trest značkování – kritika x vyzdvihování dává nevhodné přezdívky řeší povrchně: „Nevšímej si jich.“</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zesměšňování, nadávky, přezdívky ▪ pomlouvání, intriky, pletichy, manipulace ▪ popichování, poštuchování, pošklebování ▪ posmívání, pokřikování, rýpání, urážení ▪ slovní požadavky a hrozby, vyhrožování, zastrasování, výhružná gesta, postoje ▪ obtěžování po telefonu, e-mailem, prostřednictvím sociálních sítí, psaníčka ▪ vyloučení, ignorování
<p>2. stádium fyzická agrese a přitvrzování a manipulace</p>	<p>Ve třídě je typickým barometrem (signalizátorem) zábava. Tedy jak, příp. na čí úkor se třída (jedinci) baví.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fyzická manipulace s obětí ▪ poštuchování, strkání ▪ kopání, bití, tahání za vlasy, štípání, fackování ▪ ničení věcí (házení pouzdra do koše, počmáraná bunda apod.) ▪ agresor začíná být už zde závislý na své značce – optikou ostatních má určenou roli. V té se agresor cítí „pevný v kramflecích“, tj. je jasné „co dokážu a není o tom pochyb“
<p>3. stádium jádro → vytvoření jádra, bod zlomu</p>	<p>POZOR!! Jestliže nepřijde tzv. STOP! Utvoří se ve skupině agresorů „úderné“ jádro.</p> <ul style="list-style-type: none"> • je to klíčový moment pro šikanu. <p>Už se nešíkanuje nahodile, ale <u>systematicky</u>. Oběťmi mohou být právě ti žáci, kteří byli na počátku pouze ostrakizováni. → Spouštěč: „Raději on než já!“ Vztahy jsou již pokřivené, jasně zřetelně jsou v problematice šikanování.</p>	<p>Nikdy nelze spoléhat na to, že oběť je jen jedna. Všichni vědí, kdo je oběť. Skupina ale o pomoc nevolá, oběť je hýčkána ... „raději on nežli já“. Oběť je „tmelič“ skupiny. To vše může být (a často je) samozřejmě i v dospěláckém světě (mobbing).</p>
<p>4. stádium - normové - Většina přijímá normy agresorů</p>	<p>Normy agresorů se postupně stanou nepsaným zákonem. Existuje zde značný tlak, kterému se málokdo postaví. Dochází k obrovské proměně uvnitř skupiny – vzniká jakási alternativní identita, která je poplatná vůdcům. Pedagogové jsou v pozadí jako nedůležití. Přestává fungovat školní řád. I mírní ukáznění žáci se začnou chovat krutě, většina přijímá normy agresora, aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení, ztrácí svědomí.</p>	<p>Základní pravidlo, které ve skupině platí: NEBONZOVAT „Je lepší být s ním než proti němu.“ „Já bych to řekl, ale pak bych měl hrozné peklo.“ „Už jsem si zvykl, je mi to jedno, nic neřešte, nic nedělejte.“ Oběť začíná být závislá na své roli – nese si ji celý život. TOTO STÁDIUM NEŘEŠÍ PEDAGOG!</p>

	Skupina je rozdělena na ty, co vládou, a na oběti.	
5. stádium Totalita	Zlo zvítězilo, agresori jsou nuceni znovu a znovu opakovat své násilí	Normy jsou přijaty všemi a dochází k nastolení nové totalitní ideologie šikanování, stádia tzv. vykořisťování. Žáci jsou rozděleni na dvě skupiny – „otrokáři“, kteří mají všechna práva a „otroky“, kteří nemají práva žádná.
6. stádium dokonalá šikana	(šikana jako závislost). Brutální násilí je považováno za normální, za výbornou legraci ... alternativní identita zcela vytlačila zbytky lidskosti. Existuje přímá analogie s fašistickou diktaturou. Prorůstání parastruktury násilí do oficiální školní struktury je poslední metou k absolutnímu vítězství šikanování.	Agresori se často sami označují jako <i>nadlidi, krále, mazáky, vyvolené</i> ... a oběti dostávají označení <i>negři, poddaní, hulibrci, bažanti</i> ... <i>Nadlidi</i> mohou využívat u <i>poddaných</i> všeho, co je využitelné – peníze, služby, školní znalosti, ...

ODHAD ZÁVAŽNOSTI - ONEMOCNĚNÍ (ODHAD STÁDIA)

1. otevřenost – chování, spolupráce, vztahy, celková atmosféra
2. závažnost a četnost agresivních projevů
3. doba trvání šikanování
4. počet obětí a agresorů
5. dopad na oběť

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY:

- není rozlišen přístup v počátečních a pokročilých stádiích
- při vyšetřování se nebere zřetel na trauma, stud a mlčenlivost „znásilněné“ oběti
- berou se vážně falešní svědkové (jsou poučeni „šéfem“)
- konfrontace výpovědi týraného žáka s trýzniteli (vede to ke špatným až paradoxním závěrům ...)
- vyšetřování přímo ve třídě s celou skupinou
- ředitel (učitel) si pozve údajně oběti, agresory a jejich rodiče najednou a řeší vše „z jedné vody načisto“
- po vyšetřování se pozvou všichni rodiče agresorů i s dětmi (důsledkem je sjednocení rodičů proti „nespravedlivému“ nařčení a s převahou útočí)
- oběť se nechá přejít na jinou školu, do jiné třídy; agresor zůstává a mašinerie se prohlubuje a zdokonaluje

OTÁZKY PŘI ŠETŘENÍ, MAPOVÁNÍ PŘÍPADNÉ ŠIKANY:

Co se děje ve třídě? (na základě odpovědi dítěte reagovat- časové údaje, svědci,, pozor – **NEPODSOUVAT SVÉ VIDĚNÍ, NEPŘEZNAČKOVÁVAT.**)

Kdo je tvůj kamarád?
Kdo to nedělá?

PŘI ŘEŠENÍ/ŠETŘENÍ ŠIKANY POSTUPUJE PEDAGOG PODLE KRIZOVÉHO PLÁNU ŠKOLY A VŽDY NA ZÁKLADĚ DOPORUČENÍ A V SOUČINNOSTI SE ŠKOLNÍM METODIKEM PREVENCE A VEDENÍM ŠKOLY.

15 KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY V RÁMCI PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Prvním krokem pro podchycení těchto jevů je zachycení změn v chování či prospěchu, které se mohou projevit u jednotlivce i kolektivu.

Pedagogičtí pracovníci školy, kteří zpozorují jakékoliv změny chování nebo mají třeba jen podezření, by měli :

- 1) Jedná – li se o jednotlivce, promluvit s ním v klidném a bezpečném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny.
- 2) informovat o zjištěných poznacích třídního učitele, metodika prevence a výchovného poradce, případně ředitele školy
- 3) pokud se jedná o celý kolektiv, přenechat šetření metodikovi prevence, který je proškolený v řešení rizikových projevů chování a v případě potřeby může také ihned kontaktovat poradenská či preventivní zařízení, se kterými škola spolupracuje
- 4) třídní učitel pak informuje o situaci zákonné zástupce žáků buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné třídní schůzky, nabídne zákonným zástupcům pomoc při řešení problému a doporučí poradenské zařízení
- 5) při podezření ze zanedbání povinné péče o dítě, na tělesné tresty, domácí násilí apod. upozorní učitel zákonné zástupce, pokud nedojde k pozitivní změně, hlásí situaci na odbor péče o dítě a policii

PŘI AKTUÁLNÍ SITUACI VE ŠKOLE - NEZAPOMEŇ :

- 1) vždy zajisti bezpečnost všech žáků
- 2) přivolej v případě potřeby pomoc – kolegu nebo jiného zaměstnance školy
- 3) informuj o situaci třídního učitele
- 4) informuj o situaci ředitele školy

VYŽADUJE-LI TO SITUACE :

- 5) kontaktuj metodika prevence a výchovného poradce – kontakt na poradenská zařízení
- 6) proved' záznam o případu
- 7) informuj zákonné zástupce žáka

15.1 Co dělat, když:

15.1.1 Jsem svědkem fyzických nebo slovních útoků, mám podezření na šikanu

- 1) vhodným způsobem zasáhni a zajisti ochranu oběti (např. zastavení útoku, zvýšený dohled ve třídě, okamžité informování pracovníků školy, př. předání dítěte rodičům)
 - 2) kontaktuj třídního učitele, metodika prevence, výchovného poradce a postupuj dle programu proti šikanování
 - 3) informuj o probíhajícím šetření ředitele školy
 - 4) třídní učitel pak informuje rodiče aktérů i oběti o situaci, nabídne pomoc metodika prevence a výchovného poradce, v případě potřeby také odborného zařízení
 - 5) třídní učitel seznámí rodiče aktérů také s kázeňskými postupy, pokud nedojde k požadované změně
 - 6) k jednání s rodiči přizve učitel minimálně ještě jednoho pedagogického pracovníka- nejlépe metodika prevence, výchovného poradce
 - 7) z jednání se zákonnými zástupci vyhotoví písemný zápis podepsaný všemi přítomnými
- 8) metodik prevence následně zajistí intervenční program pro třídní kolektiv v poradenském zařízení**

Důležité otázky pro učitele:

Kdo je obětí?

Kolik je obětí?

Kdo je agresorem?

Kolik je agresorů?

Kdo je iniciátor?

Kdo je aktivní účastník? Co, kdy, kde a jak konkrétně dělali agresoři obětem?

15.1.2 Je-li žák v ohrožení života:

- 1) poskytni první pomoc
- 2) zavolej rychlou záchrannou službu, tel. 155
- 3) přivolej na pomoc kolegu – nutno neprodleně informovat zákonné zástupce, ředitele školy a třídního učitele a zajistit dozor nad ostatními žáky
- 4) informuj také metodika prevence a výchovného poradce – ti zváží možnost intervenčního programu pro třídní kolektiv

15.1.3 Žák se ocitl v krizové životní situaci

- učitel, který jako první zjistí, že se žák ocitl v krizové situaci, odvede žáka (nechá odvést žáka asistentem), který o něj pod dobu konce vyučovací hodiny pečuje -
 - předá žáka příslušnému pracovníkovi (k výchovnému poradci, k metodikovi prevence, k třídnímu učiteli, speciálnímu pedagogovi , který pak poskytne žákovi pomoc a
 - učiní další potřebná opatření (informuje zákonné zástupce, nabídne odbornou pomoc, následně informuje vedení školy o řešení situace)
 - učitel také zajistí v případě potřeby dozor nad žáky
 - informuje o situaci vedení školy, zajištění dozoru nad žáky)

15.1.4 Jsem svědkem výbuchu skupinového násilí při pokročilé šikaně

- 1) zvládnutí vlastního šoku
- 2) bezprostřední záchrana oběti, zastavení násilí (písknutí, zakřičení,)
- 3) bleskový odhad závažnosti a formy šikany
- 4) zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
- 5) zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi (důsledný dohled nad skupinou bez možnosti vzájemné komunikace,...)
- 6) pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)

- 7) oznámení Policii ČR, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům (zodpovídá metodik prevence, za něhož ředitel zajistí okamžité suplování)
- 8) Další kroky zajišťují odborníci zvenčí:
 - a) rozhovor s obětí a informátory
 - b) nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků;
 - c) individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
 - d) rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)
- 9) metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

15.1.5 U žáka byly nalezeny dovolené drogy :

- 1) přizvat svědka a látku odebrat a uložit (do uzamykatelné místnosti - kabinet)
- 2) provést záznam o případu
- 3) informovat zákonné zástupce žáka
- 4) informovat metodika prevence a výchovného poradce – následná práce se žákem či celou třídou (možnost kontaktu poradenského zařízení)
- 5) zvážit dle závažnosti, zda informovat ostatní členy sboru
- 6) U žáka je podezření na nedovolené vlastnictví látky, kterou pracovníci školy považují za omamnou nebo psychotropní :
 - jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR
 - pracovníci bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup – koho kontaktovat?
 - informovat zákonného zástupce žáka
 - žáka izolovat od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem
 - **u žáka v žádném případě neprovádět osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci**
 - informovat ředitele školy, třídního učitele
 - informovat metodika prevence, výchovného poradce- ti následně rozhodnou zda kontaktovat poradenské zařízení

15.1.6 Na půdě školy byly nalezeny látky, které pracovníci školy považují za omamné nebo psychotropní nebo vybavení k jejich užívání :

- látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
 - informovat ihned vedení školy
 - za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nálezu
- 1) obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru
 - 2) o nálezu vyrozumět Policii ČR , která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky
 - 3) informovat metodika prevence a výchovného poradce
 - 4) zvážit zda informovat ostatní členy sboru či žáky školy

15.1.7 U žáka zadrží pracovníci školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní

- 1) zabavenou látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
- 2) o nálezů ihned informovat vedení školy
- 3) o nálezů sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena

4) zaznamenat datum, místo a čas nálezů a jméno žáka

- 5) zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal)
- 6) pokud žák odmítne zápis podepsat, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu
- 7) zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce
- 8) o nálezů vyrozumět Polici ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky
- 9) informovat zákonného zástupce žáka

- v případě, že **látka byla nalezena u žáka, který se jí intoxikoval**, zajistí pracovníci

školy látku výše uvedeným postupem a **předají ji lékaři** (z důvodu usnadnění léčby)

- 10) další postup nutný k identifikaci látky zajistí Policie ČR
- 11) informovat zákonného zástupce žáka
- 12) informovat metodika prevence a výchovného poradce – po zvážení situace můžou

zajistit intervenční program pro třídní kolektiv v poradenském zařízení

15.1.8 Žák se svěří s tím, že užívá drogy :

- 1) nabídne radu a podporu
- 2) vzhledem k věku žáka zvaž otázku týkající se zachování mlčenlivosti
- 3) vhodnou formou informuj rodiče, nabídne pomoc odborníka

15.1.9 Škola zjistí, že v místě kde sídlí, lze sehnat drogy :

- 1) o svých poznatcích informuje škola policii (Policie ČR)
- 2) pokud je to vhodné informuje škola žáky
- 3) škola poskytne informace zákonným zástupcům žáků

15.1.9 Mám podezření na poruchy příjmu potravy u žáka :

- 1) promluv se žákem v bezpečném prostředí
- 2) o zjištěných poznatcích informuj třídního učitele, metodika prevence, výchovného poradce
- 3) informuj o svých poznatcích zákonné zástupce žáka
- 4) nabídni zákonným zástupcům konzultaci s metodikem prevence či výchovným poradcem, kteří mohou doporučit poradenské zařízení

15.1.10 Máme ve třídě žáka s PAS

- 1) postupujeme dle individuálního plánu pro daného žáka, který je vypracován dle informací od zákonného zástupce a na základě lékařské zprávy a zprávy z KPPP (viz příloha)
- 2) s individuálním plánem budou seznámeni všichni vyučující
- 3) k práci s žákem mohou využívat klidovou místnost v modrém patře budovy I. stupně
- 4) v případě problémových situací provedou učitelé písemný záznam (viz příloha)

15.1.11 U žáka/žákyně byly zaznamenány znaky sebepoškození:

- promluvte si s žákem/žákyní o situaci ve vhodné chvíli a za vhodných okolností, dejte najevo zájem, **nic nevyčítejte**, jednejte otevřeně, nechoďte kolem "horké kaše"
- respektujte hranice a kompetence své profese, informujte metodika prevence
- nabídněte svému žákovi/žákyni kontakty na odborná pracoviště
- ubezpečte žáka, že kontakt s Linkou důvěry může učinit anonymně
- dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů
- sociální služba krizové pomoci může být poskytnuta i bez vědomí rodičů
- zkuste se s žákem jasně domluvit na tom, dokdy tento krok udělá

- informujte rodiče a pokuste se je získat pro společné řešení (pozor na ojedinělé případy týrání či zneužívání, případně nespolupracující rodina - pak OSPOD)
- v akutním případě (ohrožení zdraví či života) rychlá záchranná služba

15.1.12 Dítě ohroženo školním neúspěchem

- informuj neprodleně třídního učitele
- třídní učitel dá podnět výchovnému poradci či metodikovi prevence či pracovníkovi, který je součástí podpůrného týmu
- podpůrný tým stanoví strategie, které pomohou ohroženému dítěti naplnit školní úspěšnost

15.1.13 Dítě ohroženo kyberšikanou

PŘI PODEZŘENÍ NA KYBERŠIKANU:

- podpoř oběť a zajisti její bezpečí
- neprodleně informuj třídního učitele a metodika prevence
- ve spolupráci s nimi zajisti co nejvíce důkazních materiálů (aby dítě obsah "nesmazalo")
- podílej se na rychlém šetření příp. hlubším vyšetření incidentu (metodik může zajistit podporu či konzultaci externích organizací)
- dle výsledku informuj rodiče ve spolupráci s metodikem
- metodik vyžádá konečný verdikt zainteresovaných institucí
- škola zvolí odpovídající opatření
- škola realizuje další preventivní opatření a vhodný postup pro oběť kyberšikany a zprostředkuje základní informace pro rodiče a pedagogy

15.1.14 Ohrožení školy rizikovou situací

- škola vede kontaktní informace rodinných příslušníků žáků a zaměstnanců školy
- pro krizovou situaci je vytýčeno místo setkání: poradna, jednací místnost u ředitelny, třída, příp. kabinet vyučujícího
 - zaměstnanec školy, který zjistí, že je škola v rizikové situaci, neprodleně informuje ředitele/ku školy, která koordinuje další postupy (informace učitelům, únikové strategie ...), případně je konzultuje s bezpečnostními složkami
 - v případě vnější rizikové situace vyučující učitel odvede žáky na určené místo, zajišťuje případný únik
 - ředitel školy, př. zástupce či pověřený pracovník komunikuje s policií, zdravotníky,

obecním úřadem, případně médií, zajišťuje informování zákonných zástupců žáků a rodinných příslušníků zaměstnanců školy

- komunikačním kanálem je školní rozhlas, školní telefon, školní mobil
- v poskytování první pomoci jsou proškoleni všichni pracovníci školy, první pomoc koordinuje pracovník s proškolením pro zotavovací akce
- škola zajistí intervenci odborníků pro předejití posttraumatické stresové poruchy a jiných rizik souvisejících s krizovou situací

NEZAPOMEŇ :

- 1) vždy zajisti bezpečnost všech žáků
- 2) přivolej v případě potřeby pomoc – kolegu nebo jiného zaměstnance školy
- 3) informuj o situaci třídního učitele
- 4) informuj o situaci ředitele školy

VYŽADUJE-LI TO SITUACE :

- 5) kontaktuj metodika prevence a výchovného poradce – kontakt na poradenská zařízení
- 6) proved' záznam o případu
- 7) informuj zákonné zástupce žáka

15.2 Psychologické krizové minimum pro pomáhajícího člověka - POMŮCKA PRO PEDAGOGY VE VYPJATÉ SITUACI KRIZOVÉ INTERVENCE

- 1) Nečekej racionální průběh intervence, tzv. rozumné chování
- 2) Chování a projev lidí v akutní krizi může vykazovat podobu celé řady obran (deprese, agrese, infantilní chování aj.)
- 3) Vytvoř pro jejich projev prostor a aktivní projevy pokud možno netlum.
- 4) Agrese a výčitky nejsou zaměřeny proti tvé osobě, ale ty jsi zástupným cílem. Agresi nevracej.
- 5) Snaž se nenechat strhnout silnými emocemi (agresí, soucitem atp.). Většinou jsou kontraproduktivní.
- 6) Dej pozor na agresi klienta zaměřenou proti sobě (nebezpečí sebevraždy).
- 7) Nečekej, že se problém, situace vyřeší, vyvine podle tvých představ (tj. jednorázově, racionálním náhledem klienta apod.)
- 8) Nečekej, že výsledek bude odpovídající tvému snažení.
- 9) Ani ty nezůstávej v situacích sám. Konzultuj s kolegy. Do zvláště obtížných situací vstupujte ve dvojicích (je-li to možné).
- 10) Ani ty se nestyd' za své emoce a jejich průtok (ale ve vhodné chvíli!).**

V Hradištku dne 1. 9. 2022

Kriz. plán - zpracoval/a

Schválil

.....
Mgr. Markéta Frantová
metodik prevence,

.....
Mgr. Ondřej Hynek, DiS.
ředitel školy

16 Preventivní program školy

16.1 Programy podléhající komplexní preventivní práci – specifická prevence

16.1.1 Prevence na 1. stupni

Stěžejním pilířem prevence na 1. stupni je třídní učitel, který má od 3. ročníku k dispozici 1 třídnickou hodinu týdně zejména na specifickou práci s třídním kolektivem. Z třídnické hodiny se pořizuje záznam (zápis v Edookitu). Program a záznam třídnických hodin je konzultován a kontrolován metodikem prevence a vedením školy, příp. podpůrným týmem. Metodik prevence poskytuje podporu TU. Zejména v 1. - 3. ročníku je nutno využít spolupráce třídních učitelů a skupinových vychovatelek.

16.1.2 Prevence na 2. stupni a participující společnosti

Podobně jako na prvním, tak i na 2. stupni je stěžejní práce třídního učitele, který má k dispozici v rámci svého úvazku 1 hodinu týdně třídnické hodiny. Z třídnické hodiny se pořizuje záznam (zápis v Edookitu). Program a záznam třídnických hodin je konzultován a kontrolován metodikem prevence a vedením školy, příp. podpůrným týmem. Metodik prevence poskytuje podporu TU.

Dále budou zajišťovány externě bloky všeobecné primární prevence. 2x 3 hodinové bloky za školní rok. V nabídce společnosti MAGDALENA, o. p. s., si každý třídní učitel ve spolupráci s metodikem prevence vybere program pro svou třídu. Programu bude vždy přítomen a bude mít možnost sledovat dynamiku skupiny jako neaktivní účastník nebo v roli, která bude předem smluvena. Z každého setkání bude pořízen evaluační záznam jako nástroj okamžité reflexe programu.

Právem učitele, u jehož třídy bude realizován program společností Magdalena, je změna programu dle aktuální situace ve třídě. Pokud bude ve třídě vzneseno podezření na šikanu, případně šikana zjištěna, může učitel využít nabídky společnosti Magdalena k selektivní *nebo* indikované specifické primární prevence (*viz tabulka*).

Součástí preventivní práce je realizace adaptačního pobytu. Program bude zaměřen na adaptaci tříd na druhém stupni, vzájemné respektování a klimata tříd.

Každý učitel využívá ke konzultaci metodika prevence, případně výchovného poradce.

16.1.3 Diagnostika školní třídy

Každý pedagog a pracovník školy je povinen upozornit na jevy ve třídě, které narušují zdravé klima třídy či školy. Učitel vede cílené šetření zaměřené na konkrétní jev s použitím specifických standardizovaných metod (nejlépe pod odborným vedením třetího subjektu). Učitel je povinen monitorovat nežádoucí jevy, jež sám vyzoruje nebo na něž je upozorněn. Třída může být mapována těmito nástroji:

- pozorování
- rozhovor
- dotazník
- analýza artefaktů
- herní aktivity
- skupinová diskuse
- projektivní techniky (nedokončené věty, kresebné techniky)

Při dotazníkovém šetření škola využívá standardizovaných dotazníků: D-1, D-2, MCI – naše třída, CES, DSA, SO-RA-D, B-4, B-3, Socioklima –on-line (První krok, Basic, Detail,...). Učitel má na paměti ochranu osobních údajů a etický přístup k získaným údajům. Na základě zjištěných údajů vede dále práci se třídou, vede rozhovory s rodiči, postupuje dle krizového plánu školy.

16.2 Nespecifická prevence

Nespecifickou prevencí jsou veškeré následné aktivity, které prohlubují vztahy, uvědomění spolupráce, budování postojů, ale také školní družina v celé své podstatě.

Aktivity jsou vždy stanoveny v Organizačním zajištění školního roku.

Mezi hlavní aktivity patří organizace volnočasových aktivit – kroužků –, tradičních komunitních akcí školy a další akce tříd, jako jsou školy v přírodě, lyžáky atp.

Kroužky

- flétnový
- dramatický
- informatiky
- výtvarný
- rukodělný
- příp. sportovní aj.

Tradiční akce

- konkrétní plán je dostupný v dokumentech a elektronickém systému školy
- Dýňobraní
- Vánoční jarmark
- Hvozdecký desetiboj
- Sportovní den

Školní družina

Školní družina má velký vliv na budování postojů v rámci primární prevence. Hlavní účelem školní družiny je výchova žáků školy, příprava na následné fungování v rámci školy. Společně s třídními učiteli (zejména u 1. - 3. ročníku) budují vztah rodičů ke škole, vztah žáků k řešení problémů. Ve školní družině je největší prostor pro rozvoj zdravých sociálních vazeb, stejně tak jako pro zvnitřnění rutinních provozních opatření v rámci školy.

16.3 Konkrétní cíle v oblasti prevence pro aktuální školní rok – preventivní program školy 2022/23

1. roč.	tvorba vztahů ve třídě a budování důvěrného vztahu škola-rodina	
2. roč.	tvorba vztahů ve třídě a budování důvěrného vztahu škola-rodina	
3. roč.	tvorba vztahů ve třídě a budování důvěrného vztahu škola-rodina třídnické hodiny – rozvoj modelu práce v třídnických hodinách vytváření pozitivního klimatu, strategie řešení konfliktů, prevence před kyberšikanou – bezpečný internet péče o osobní rozvoj dítěte v rámci třídní skupiny	společné vícedenní akce (ŠVP)
4. roč.	tvorba vztahů ve třídě a budování důvěrného vztahu škola-rodina třídnické hodiny – rozvoj modelu práce v třídnických hodinách, vytváření pozitivního klimatu, strategie řešení konfliktů, péče o osobní rozvoj dítěte v rámci třídní skupiny prevence závislostí na technologiích, prevence jakýchkoliv závislostí prevence před kyberšikanou – bezpečný internet	společné vícedenní akce (ŠVP)
5. roč.	třídnické hodiny, vytváření pozitivního klimatu, strategie řešení konfliktů, péče o osobní rozvoj dítěte v rámci třídní skupiny prevence závislostí na technologiích, prevence jakýchkoliv závislostí prevence před kyberšikanou – bezpečný internet	společné vícedenní akce (lyžák)
6. roč.	třídnické hodiny	adaptační pobyt pro 6. bloky VPP – Mag. o.p.s. ročník, práce na zdravém klimatu nové třídy
7. roč.	třídnické hodiny	vztahy holky-kluci, zdravé bloky VPP – Mag. o.p.s. strategie k řešení konfliktů,
8. roč.	třídnické hodiny	- péče o klima třídy, bloky VPP – Mag. o.p.s. akceptace odlišností (případně selektivní prevence v 8. B)
9. roč.	třídnické hodiny	- prevence před bloky VPP – Mag. o.p.s. šikanou

(případně selektivní
program v 9. B)

POZNÁMKA:

Při zachycení dítěte ohroženého školní neúspěšností postupuje škola dle krizového plánu.

Podrobnější rozpis primární prevence realizované společností Magdaléna, o.p.s.

	I. POLOLETÍ	II. POLOLETÍ	TŘÍDNÍ UČITEL
VI. A	Kyberšikana a virtuální svět	Sebevědomí	Jana Kopřivová
VI. B	Vztahy ve třídě	Legální návykové látky	Markéta Frantová
VI. C	Vztahy ve třídě	Sebevědomí	Radka Vartýřová
VII. A	Proč s tím někdo začíná	Komunikace, řešení konfliktů	Petra Roušarová
VII. B	Kluci a holky	Komunikace, řešení konfliktů	Pavla Brousilová
VIII. A	Moje hranice a pravidla	Kolik nálepek máš, tolikrát jsi člověkem	David Mikeš
VIII. B	Kolik nálepek máš, tolikrát jsi člověkem	Co je větší riziko - NNL	Pavla Švábová
IX. A	Partnerské vztahy a sex	Co teď	Katka Hamzová
IX. B	Co je větší riziko - NNL	Co teď	Aneta Hrdinová

V tomto školním roce proběhne kontrolní mapování klimatu ve třídách 3. - 9. ročníku Socioklima on-line.

Vzdělávání pedagogů

- Ve spolupráci s Magdalénou o.p.s. připravit a realizovat **vzdělávání sboru** zaměřené na rozvoj kompetencí pro vedení třídnických hodin - "Refresh TH"
- **Vzdělávání sboru** - "Péče o zdravé klima třídy" - společnost Socioklima on-line
- Vzdělání **metodika prevence** - "Sebepoškozování u dospívajících"
- každý učitel využívá aktuálních informací z odborných časopisů, které škola odebírá
- vzdělávání metodika prevence či ostatních vyučujících dle aktuálních potřeb a nabídky

V Hradištku dne 1. 9. 2022

Zpracovali

Schválil

.....
Mgr. Markéta Frantová a Mgr. Ondřej Hynek, DiS.
metodik prevence, resp. ředitel školy

.....
Mgr. Ondřej Hynek, DiS.
ředitel školy

Přílohy